

starost tih produkata usmene književnosti, i njihova bliskost suvremenom životu, i njihovo univerzalno značenje i važenje. Isto se tako nastojalo da bude vidljiva sva tematska, motivska, pa i žanrovska raznolikost usmene proze, cijeli raspon problema kojima se ona bavi, ali i svo bogatstvo pripovijednih postupaka kojima se pri tome služi i oblika koje pri tome zadobiva. Uvedene su u zbirku priče u kojima se javljaju karakteristični junaci (npr. Nasredin Hodža) ili opet tipične skupine (npr. Bračani), pa je tako iz zbirke prilično očito kakvim se likovima usmena priča bavi, a i iz kakvih potreba i s kakvim namjerama nastaju. Nije se, napokon, zanemarila ni smisaona komponenta tih ostvarenja: u njima je vidljiva sva šarolikost i nešabloniziranost pogleda na život i svijet. Vodilo se računa i o tome da su ti tekstovi namijenjeni mladome čitatelju, te se nastojalo izvrstiti takve priče iz kojih će taj čitatelj moći izvući i neku pouku, ali i one koje će ga moći privući svojom specifično književnom zanimljivošću i ljepotom.

Visoko razvijena svijest o žanru kojem knjiga pripada karakterizira i predgovor, te je on pisan vrlo jednostavnim, razumljivim i djeci prihvatljivim načinom, ali se u tekstu ipak kaže sve što je o usmenoj prozi važno znati. Autorica tako, objašnjavajući neke pojave u usmenoj književnosti, uvodi i primjere iz suvremenog života, spominje crtiće i televiziju i na taj način čini svoje izlaganje plastičnijim, ne šteteći pri tome nimalo njegovoj stručnoj razini.

U isto vrijeme, knjiga čuva i stano-vite višenamjenske osobine, pa od nje zacijelo mogu imati koristi i odrasli čitatelji: ne samo da i oni mogu uživati u pričama, nego iz zbirke mogu ponešto i naučiti. Zbirci je, naime, pridodat popis izvora (s imenom zapisivača, te mjestom i vremenom zapisa); djeci to, svakako, neće značiti mnogo, ali će zato značiti odraslima, a i toj istoj djeci kad odrastu: ti podaci daju knjizi dokumentarni, priručnički karakter, a to ne samo da povećava njezinu stručnu upotrebljivost, nego joj daje i ton izvornosti i otkrića, što naše vrijeme veoma voli, te će zato knjiga lako naći čitatelje i izvan školskih klupa. Još bi bolje bilo da u knjizi ima više tekstova zapisanih u najnovije vrijeme i da ima više urbane

tematike; ali na to autorica jedva da je ikako mogla utjecati. Ovu knjigu, dakle, kao uostalom i sve ono što izlazi ispod pera Maje Bošković-Stulli, može recenzent najtoplije preporučiti i našoj stručnoj javnosti.

PAVAO PAVLIČIĆ

Asian Musics in an Asian Perspective, Report of Asian Traditional Performing Arts 1976, ed. by Koizumi Fumio, Tokumaru Yoshihiko i Yamaguchi Osamu, Academia Music Ltd. Tokyo 1984, 375+XVI str.

Kako saznajemo iz predgovora čiji je autor Hidemi Kohn, ova je knjiga i u svome prvom (1976) i drugom, prezentnom izdanju, rezultat *Tjedna azijske tradicijske predstavljačke umjetnosti 1976* (ATPA = *Asian Traditional Performing Arts*). Luksuzni paper-back opremljen fotografijama u boji i crno-bijelom tehnici, preglednim notnim primjerima, izvrsnim crtežima instrumenata i svim "dodacima" po kojima se prepoznaju ozbiljno pripremana (i realizirana) izdanja - glosarij/indeks, bibliografija, transliteracije i prijevodi tekstova pjesama, popisi audiovizualne dokumentacije, vrlo reprezentativno otkriva bit jednog interkulturnog projekta. Tjedan između 27.3. i 8.4.1976. u Tokiju je okupio one koji istražuju predstavljačke umjetnosti, prvenstveno glazbu, s ciljem da uspostave bolje razumijevanje azijske (glazbene) tradicije među samim Azijcima. S ovim ciljem, idejom na umu, glazba je zapravo otvorila ciklus budućih sastanaka s (1976) planiranim temama: budizam i glazba, šamanizam i glazba, ples i glazba, kazalište lutaka i sjena, gongovi u Aziji. Mada nam ovakvi, pismeni rezultati ostalih simpozija ostaju do daljnjeg nepoznati, lako je pretpostaviti jednaku sistematičnu sveobuhvatnost koja u knjizi pred nama započinje navođenjem tima koji je sudjelovao u pripremi projekta - stručnjaci za azijske glazbe, scenski producenti (cijelo je zbivanje koncerte i scenske izvedbe ravnopravno vrednovalo) i voditelji programa filmske dokumentacije - a "završava" autoreferencijalnim primjedbama i sugestijama na sve ostvareno i neostvareno!

Tekstovi objavljeni u ovom impre-

sivnom zborniku već se i sugestijom izdavača mogu podijeliti u tri zasebne grupe: radovi voditelja projekta, tekstovi u okviru seminara informacije i dokumentacije - kratka objašnjenja vezana uz specifične tradicije pojedinih zemalja (Indonezija, Japan, Malezija, Filipini, Tajland), i konačno individualna istraživanja raznih istraživača.

Sugerirana ideja o razumijevanju azijskih glazbenih tradicija, u prvom je segmentu spomenute podjele "azijske" probleme nužno morala postaviti u kontekst "neazijske" teorije i misli o istraživanju glazbenih pojava. Tu susrećemo retrospektive na temu komparativne metode u muzikologiji i vrlo zanimljiv pristup boljoj dokumentaciji glazbenog stvaranja (Yamaguchi Osamu). Uredno tiskan, nimalo azijski - to jest takav da ne bi obavezivao Evropljane (i ostale), jest i kriterij za "analitičku karticu" koja bi služila za istraživanje narodne glazbe. Taj je kriterij sinteza iskustava sudionika ATPA-e, dakle zanimljiv i kao primjer pravilnog postupka pri zasnivanju jednog projekta (kulturne namjere): obuhvaća 7 stranica (14-20) i mogao bi biti predmetom sasvim drugog fokusa i posebne analize.

Kada su u pitanju tekstovi koji se bave specijalnim (specijalističkim) pitanjima glazbene teorije i prakse i njihovim kontekstom, kao ilustracija može poslužiti nekoliko naslova iz zbornika: *Vizualni simboli na sambe* (tipu lutnje iz Malezije), autor Mingishi Yuki, *Japanski shakuhachi i usporedbe s nekim okomitim flautama jugoistočne Azije*, autor Richard Emmert, *Klasifikacija i tehnike sviranja azijskih citri*, autor Kusano Taeko, *Kacapi ansambli Indonezije*, autor Iim Junaedi, *Ljestvice u japanskoj glazbi*, autor Koizumi Fumio itd. Svi ovi naslovi, a osobito podnaslovi koji upućuju na raspon i obim istraživanja spomenutih pojava (povijest instrumenata, tehnike sviranja, etimologija, izrada, tradicijski design, upotreba boja, značenje simbola, mogućnosti komparativnog pristupa), ukazuju na uzornu količinu i iscrpnost informacija koje su jednako pokazatelji objavljenih, koliko i neophodne pretpostavke za naredna istraživanja.

Vlastiti neotuđivi referentni okvir, ne baš uvijek nesvjesni model istraživanja dru-

ge kulture/konteksta, upravo je na azijskom prostoru znao pokazati i sve mane takvog pristupa istraživanjima. Stoga je razumljivo da se inicijativa poput istraživanja azijskih glazbi iz azijske perspektive morala nužno pojaviti. No pročitamo li naslov (i knjigu) dovoljno pažljivo, vidjet ćemo da je riječ o više glazbenih tradicija i, za početak, jednoj središnjoj temi koja je poslužila kao osnov za komparacije. To je, naravno, glazbena tradicija Japana, pri čemu se ovo "naravno" odnosi i na zastupljenost japanskih i ostalih znanstvenika. I sami izdavači upozorili su na problem japanocentričnosti, a dalekom (nezainteresiranom) promatraču ostaje da se zapita nije li ona, uz sve mogućnosti budućih korekcija, jednako opasna kao evropska ili bilo koja druga?

Unatoč spomenute problematike prikazana knjiga - objavljena na engleskom jeziku usred nimalo beznačajne azijske mnogojezičnosti - značajan je izvor podataka i podstrek za buduća istraživanja, namijenjena uspoređivanju i boljem razumijevanju međusobno različitih glazbenih kultura Azije.

ALEKSANDRA WAGNER

Instrumentale Volksmusik aus Tirol, herausgegeben von Karl Horak, Eigenverlag des Instituts für Tiroler Musikforschung, Quellen, Dokumente und Studien, Band 2, im Auftrag des Tiroler Volksliedarchivs und des Instituts für Tiroler Musikforschung, herausgegeben von Manfred Schneider, Innsbruck 1985, 339 str.

Zbirka notnih zapisa instrumentalne folklorne glazbe iz Tirola sadrži čak 300 transkripcija vrlo vrijednih primjera. Njihovu vrijednost sačinjava nekoliko činjenica: 1. relativno velika starost pojedinih primjera; 2. pripadanje srednjeevropskom plesnom repertoaru, a posebno alpskom kulturnom krugu čije utjecaje nalazimo ugrađene u naše plesne i glazbene folklorne tradicije Hrvatskog zagorja, Gorskog Kotara, Istre i Dalmacije. Zbog tih činjenica ta zbirka je vrlo značajna po tome što omogućava započinjanje ili planiranje komparativnih etnomuzikoloških istraživanja takve